

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

19. märts 2020*

Eelotsusetaotlus – Varjupaigapoliitika – Ühised rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetlused – Direktiiv 2013/32/EL – Rahvusvahelise kaitse taotlus – Artikli 33 lõige 2 – Vastuvõetamatuks tunnistamise alused – Riigisisised õigusnormid, mille kohaselt on taotlus vastuvõetamatu, kui taotleja on saabunud liikmesriiki sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine ega suur kahju või kus on tagatud piisaval tasemel kaitse – Artikkel 46 – Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile – Rahvusvahelise kaitse taotluste vastuvõetamatuse kohta tehtud haldusotsuste kohtulik kontroll – Kaheksapäevane otsustamistähtaeg – Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47

Kohtuasjas C-564/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósági (Pealinna Budapesti haldus- ja töökohus, Ungari) 21. augusti 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. septembril 2018, menetluses

LH

versus

Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, Euroopa Kohtu asepresident R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud M. Safjan, L. Bay Larsen ja C. Toader,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: ametnik I. Illéssy,

arvestades kirjalikku menetlust ja 11. septembri 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- LH, esindajad: *ügyvédek* T. Á. Kovács ja B. Pohárnok,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér, G. Tornyai ja M. M. Tátrai, hiljem M. Z. Fehér ja M. M. Tátrai,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja R. Kanitz, hiljem R. Kanitz,
- Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas, D. Dubois ja E. de Moustier,

* Kohtumenetluse keel: ungari.

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Condou-Durande, A. Tokár ja J. Tomkin,
olles 5. detsembri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) artiklit 33 ja artikli 46 lõiget 3 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 47.
- 2 Taotlus on esitatud LH ja Bevándorlási és Menekültügyi Hivatali (immigratsiooni- ja varjupaigaamet, Ungari) vahelises kohtuvaidluses seoses selle ameti otsusega jätta LH rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatusesse tõttu rahuldamata seda sisuliselt läbi vaatamata ning määrata tema väljasaatmine riigist koos kaheaastase riiki sisenemise ja riigis viibimise keeluga.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2013/32 põhjendustes 11, 12, 18, 43, 44, 50, 56 ja 60 on märgitud:
  - „(11) Selleks et tagada taotlejate rahvusvahelise kaitse vajaduste ulatuslik ja tõhus hindamine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivile 2011/95/EL (mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule) [(ELT 2011, L 337, lk 9)], peaks rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetlust reguleeriv liidu raamistik põhinema ühtse varjupaigamenetluse põhimõttel.
  - (12) Käesoleva direktiivi peaesmärk on arendada edasi liikmesriikides rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse nõudeid eesmärgiga luua liidus ühine varjupaigamenetlus.
- [...]
- (18) Rahvusvahelise kaitse taotluse kohta võimalikult kiiresti otsuse tegemine, ilma et see piiraks taotluse piisavat ja täielikku läbivaatamist, on nii liikmesriikide kui ka rahvusvahelise kaitse taotlejate huvides.
- [...]
- (43) Liikmesriigid peaksid vaatama läbi kõikide taotluste sisu, st hindama, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele vastavalt direktiivile 2011/95/EL, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti, eelkõige juhul, kui on põhjust oletada, et teine riik vaatab taotluse läbi või annab piisava kaitse. [...]
- (44) Liikmesriike ei tohiks kohustada hindama rahvusvahelise kaitse taotluse sisu, kui siseriiklikus õiguses määratletud piisava sideme tõttu kolmanda riigiga on põhjust eeldada, et taotleja taotleb kaitset nimetatud kolmandalt riigilt, ning on põhjust arvata, et taotlejal lubatakse siseneda sellesse riiki või võetakse ta sinna tagasi. Liikmesriigid peaksid tegutsema lähtuvalt sellest üksnes

siis, kui asjassepuutuv taotleja oleks kõnealusel kolmandas riigis kaitstud. Taotlejate edasise ühest liikmesriigist teise liikumise vältimiseks tuleks kehtestada ühised põhimõtted, mille alusel liikmesriigid saavad kolmandat riiki turvaliseks pidada või tunnistada.

[...]

(50) Asjaolu, et otsuseid rahvusvahelise kaitse taotlemise [...] kohta saab kohtus tulemuslikult vaidlustada, peegeldab Euroopa Liidu õiguse üldpõhimõtet.

[...]

(56) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kehtestamine [...]

[...]

(60) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni hartaga tunnustatud põhimõtetest. Eelkõige püütakse käesoleva direktiiviga tagada inimväärikuse täielik austamine ning edendada harta artiklite 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 ja 47 kohaldamist ning direktiivi tuleb sellele vastavalt rakendada.“

4 Direktiivi 2013/32 artikkel 1 näeb ette:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada direktiivi 2011/95/EL kohase rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse ühised nõuded.“

5 Direktiivi 2013/32 artikkel 12 „Taotlejatele antavad tagatised“ sätestab:

„1. III peatükis sätestatud menetluste korral peavad liikmesriigid tagama, et kõigile taotlejatele oleksid antud järgmised tagatised:

[...]

b) taotlejal peab olema võimalus kasutada oma juhtumi esitamisel pädevale ametiasutusele vajaduse korral tõlgi teenuseid. [...]

c) taotlejal ei keelata kasutada võimalust võtta ühendust ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti või mõne muu organisatsiooniga, kes pakub [...] õigusnõustamise või nõustamise teenust;

d) taotlejal ja vajaduse korral tema õigusnõustajal või muudel nõustajatel on artikli 23 lõike 1 kohaselt juurdepääs artikli 10 lõike 3 punktis b osutatud teabele ja artikli 10 lõike 3 punktis d osutatud ekspertide antud teabele, [...];

e) taotlejat peab mõistliku aja jooksul teavitama menetleva ametiasutuse otsusest tema taotluse kohta. [...]

[...]

2. V peatükis sätestatud menetluste korral peavad liikmesriigid tagama, et kõigil taotlejatel oleksid lõike 1 punktides b kuni e osutatud tagatistega samaväärsed tagatised.“

6 Direktiivi artikli 20 lõige 1 näeb ette:

„Liikmesriigid tagavad taotluse korral tasuta õigusabi ja esindamise V peatüki kohastes apellatsioonimenetlustes. [...]“

7 Direktiivi artikkel 22 annab rahvusvahelise kaitse taotlejatele õiguse õigusabile ja esindamisele kõigis menetlusetappides.

8 Direktiivi artikli 24 „Spetsiaalseid menetlustagatise vajavad taotlejad“ lõikes 3 on ette nähtud:

„Kui on kindlaks tehtud, et taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatise, tagavad liikmesriigid talle piisava toe, et ta saaks kasutada käesolevas direktiivis sätestatud õigusi ja täita selles sätestatud kohustusi kogu varjupaigamenetluse kestuse vältel.

[...]“

9 Direktiivi 2013/32 artiklis 25 on sätestatud tagatised saatjata alaealisele.

10 Direktiivi artikkel 31 „Taotluse läbivaatamise menetlus“, millega algab direktiivi III peatükk „Esimese astme menetlus“, näeb lõikes 2 ette järgmist:

„Liikmesriigid tagavad, et läbivaatamismenetlus viiakse lõpule võimalikult kiiresti, ilma et see piiraks taotluse piisavat ja põhjalikku läbivaatamist.“

11 Direktiivi artikkel 33 sätestab:

„1. Lisaks juhtudele, kus taotlust ei vaadata läbi vastavalt [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta] määrusele (EL) nr 604/2013, [millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT 2013, L 180, lk 31)] ei ole liikmesriigid kohustatud hindama, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele vastavalt direktiivile 2011/95/EL, kui taotlust peetakse vastavalt käesolevale artiklile vastuvõetamatuks.

2. Liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks ainult juhul, kui:

- a) mõni teine liikmesriik on andnud rahvusvahelise kaitse;
- b) vastavalt artiklile 35 peetakse taotleja esimeseks varjupaigariigiks riiki, mis ei ole liikmesriik;
- c) vastavalt artiklile 38 peetakse taotleja jaoks turvaliseks kolmandaks riigiks riiki, mis ei ole liikmesriik;
- d) taotlus on korduv taotlus, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud uusi dokumente ega tõendeid seoses selle läbivaatamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi 2011/95/EL alusel; või
- e) taotleja ülalpeetav esitab taotluse pärast seda, kui ta on vastavalt artikli 7 lõikele 2 nõustunud oma juhtumi läbivaatamisega tema nimel esitatud taotluse raames ning puuduvad ülalpeetava olukorraga seotud asjaolud, mis õigustaksid eraldi taotluse esitamist.“

12 Direktiivi 2013/32 artiklis 35 on sätestatud:

„Riiki saab pidada konkreetse taotleja esimeseks varjupaigariigiks juhul, kui:

- a) taotleja on seal riigis pagulaseks tunnistanud ja ta saab ennast selle riigi kaitse alla anda või
- b) tal on muul viisil selle riigi piisav kaitse, sealhulgas kohaldatakse seal tema suhtes tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet,

tingimusel, et see riik võtab ta tagasi.

Esimese varjupaigariigi mõiste kohaldamisel taotleja konkreetse olukorra suhtes võivad liikmesriigid võtta arvesse artikli 38 lõiget 1. Taotlejal lubatakse vaidlustada esimese varjupaigariigi mõiste kohaldamine temaga seonduvaid konkreetseid asjaolusid silmas pidades.“

13 Direktiivi artikkel 38 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid võivad kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet ainult juhul, kui pädevad ametiasutused on veendunud, et taotlejat koheldakse asjaomases kolmandas riigis kooskõlas järgmiste põhimõtetega:

- a) elu ja vabadus ei ole ohus rassi, usu, rahvuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu;
- b) puudub direktiivis 2011/95/EL kindlaks määratud suure kahju oht;
- c) riigis austatakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet vastavalt [Genfis 28. juulil 1951 allkirjastatud pagulasseisundi konventsioonile (*United Nations Treaty Series*, 189. kd, lk 150, nr 2545 (1954))], mida on täiendatud 31. jaanuaril 1967 New Yorgis sõlmitud pagulasseisundi protokolliga, mis jõustus 4. oktoobril 1967 (edaspidi „Genfi konventsioon“);
- d) riigis austatakse rahvusvahelistes õigusaktides sätestatud keeldu saata isikut tagasi, kui sellega rikutaks isiku õigust kaitsele piinamise või muu julma, ebainimliku või inimväarikust alandava kohtlemise eest ning
- e) isikul on võimalus taotleda pagulasseisundit ning pagulaseks tunnistamise korral saada kaitset vastavalt Genfi konventsioonile.

2. Turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise suhtes kohaldatakse siseriiklikes õiguses sätestatud eeskirju, kaasa arvatud:

- a) eeskirjad, mis nõuavad taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahelist sidet, mille alusel oleks isikul mõistlik minna asjaomasesse riiki;
- b) eeskirjad, mis käsitlevad meetodeid, mille alusel pädevad ametiasutused veenduvad, et turvalise kolmanda riigi mõistet saab kohaldada konkreetse riigi või konkreetse taotleja suhtes. Sellised meetodid hõlmavad riigi turvalisuse hindamist igal konkreetset juhul konkreetse taotleja seisukohast ja/või üldiselt turvaliseks peetavate riikide kindlaksmääramist siseriiklikul tasandil;
- c) eeskirjad, mis vastavalt rahvusvahelisele õigusele võimaldavad individuaalselt hinnata, kas asjaomane kolmas riik on konkreetse taotleja seisukohast turvaline, ning mille alusel on taotlejal vähemalt õigus vaidlustada turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamist põhjendusel, et kolmas riik ei ole tema konkreetset olukorda silmas pidades turvaline. Taotlejal lubatakse ka vaidlustada punkti a kohase enda ja kolmanda riigi vahelise sideme olemasolu.

3. Ainult käesoleva artikli põhjal tehtud otsuse rakendamisel liikmesriigid:

- a) teavitavad taotlejat vastavalt ning
- b) edastavad talle dokumendi, milles teavitatakse kolmanda riigi ametiasutusi selle riigi keeles asjaolust, et taotluse sisu ei ole läbi vaadatud.

4. Kui kolmas riik ei luba taotlejal oma territooriumile siseneda, tagavad liikmesriigid juurdepääsu menetlusele vastavalt II peatükis kirjeldatud üldpõhimõtetele ja tagatistele.

5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni korrapäraselt riikidest, mille suhtes kohaldatakse turvalise kolmanda riigi mõistet vastavalt käesolevale artiklile.“

14 Direktiivi 2013/32 artikli 46 lõiked 1, 3, 4 ja 10 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid tagavad, et taotlejal on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus seoses järgnevaga:

- a) tema rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehtud otsus, kaasa arvatud otsus:

[...]

- ii) pidada taotlust vastuvõetamatuks vastavalt artikli 33 lõikele 2;

[...]

3. Lõike 1 kohaldamiseks tagavad liikmesriigid, et tõhusa õiguskaitsevahendiga nähakse ette nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude, sealhulgas vajaduse korral direktiivi 2011/95/EL kohaste rahvusvahelise kaitse vajaduste täielik ja *ex nunc* läbivaatamine vähemalt esimese astme apellatsioonimenetluses.

4. Liikmesriigid näevad ette mõistlikud tähtajad ja muud vajalikud eeskirjad, et taotlejal oleks võimalik kasutada oma õigust tõhusale õiguskaitsevahendile vastavalt lõikele 1. [...]

[...]

10. Liikmesriigid võivad kooskõlas lõikega 1 sätestada tähtaja, mille jooksul peab kohus menetleva ametiasutuse otsuse läbi vaatama.“

Ungari õigus

15 Ungari põhiseaduse (Magyarország Alaptörvénye), mida on muudetud 29. juunil 2018, XIV artikli lõikes 4 on sätestatud:

„Kui kaitset ei paku päritoluriik ega ükski teine riik, tagab Ungari eelneva taotluse alusel varjupaigaõiguse isikutele, kes ei ole Ungari kodanikud ja kes oma kodumaal või alalise elukoha riigis kannatavad või kellel on põhjendatud alust karta tagakiusamist rassi, kodakondsuse, kuuluvuse tõttu teatavasse ühiskonnarühma või usuliste või poliitiliste veendumuste tõttu. Isik, kes ei ole Ungari kodanik ja kes on saanud Ungari territooriumile riigist, kus teda ei ähvarda tagakiusamine või otsene tagakiusamise oht, ei saa taotleda varjupaigaõigust.“

- 16 2007. aasta LXXX seaduse varjupaigaõiguse kohta (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény) alates 1. juulist 2018 kehtiva redaktsiooni (edaspidi „varjupaigaseadus“) § 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Ungari annab pagulasseisundi välismaalasele, kelle puhul on täidetud põhiseaduse XVI artikli lõike 4 esimeses lauses nimetatud tingimused.“

- 17 Varjupaigaseaduse § 12 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Ungari annab täiendava kaitse seisundi välismaalasele, kelle puhul ei ole täidetud pagulasseisundi saamise tingimused, kuid keda ähvardab päritoluriiki tagasipöördumise korral tõsise kahju oht ning kes ei saa või selle ohu tõttu ei soovi taotleda oma päritoluriigi kaitset.“

- 18 Varjupaigaseaduse § 51 lõikes 2 on sätestatud:

„Taotlus on vastuvõetamatu, kui

[...]

- e) on olemas kolmas riik, mida võib pidada taotleja jaoks turvaliseks kolmandaks riigiks;
- f) taotleja on saabunud Ungarisse sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine § 6 lõike 1 tähenduses ega suur kahju § 12 lõike 1 tähenduses või kus on tagatud piisaval tasemel kaitse“.
- 19 Varjupaigaseaduse § 53 lõigete 2 ja 4 kohaselt võib riikliku varjupaigaasutuse otsuse jätta varjupaigataotlus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata vaidlustada kohtus, kes peab tegema otsuse kaheksa päeva jooksul kaebuse saamisest.
- 20 Valitsuse 21. juuli 2015. aasta määruse nr 191/2015 artikliga 2 koostati loetelu riikidest, mida peetakse turvalisteks kolmandateks riikideks. Loetellu on kantud Euroopa Liidu liikmesriigid ja selle kandidaatriigid, sealhulgas Serbia Vabariik.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 21 Põhikohtuasja kaebaja on kurdi päritolu Süüria kodanik, kes saabus Ungaris transiiditsooni. Ta esitas 19. juulil 2018 immigratsiooni- ja varjupaigaametile rahvusvahelise kaitse taotluse. Taotluse põhjendamiseks väitis ta, et kaalus juba enne sõda Euroopasse elama asumist, sest soovis siin jätkata arheoloogiaõpinguid.
- 22 Immigratsiooni- ja varjupaigaamet jättis selle taotluse varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkti f alusel vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ning tuvastas, et väljasaatmise lubamatuse põhimõtte ei ole põhikohtuasja kaebaja suhtes kohaldatav. Immigratsiooni- ja varjupaigaamet tegi põhikohtuasja kaebaja suhtes esiteks lahkumissetekirjutuse, millega teda kohustati liidu territooriumilt lahkuma ja pöörduma tagasi Serbia territooriumile, ning teiseks määras selle ettekirjutuse täitmiseks väljasaatmismeetme. Ühtlasi määras amet kaebuse esitajale kaheaastase riiki sisenemise ja riigis viibimise keelu.
- 23 Põhikohtuasja hageja vaidlustas selle otsuse eelotsusetaotluse esitanud kohtus.
- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul – kes leiab, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 sätestatud vastuvõetamatuse aluste loetelu on ammendav ja et varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkti f ei saa selle sisu arvestades seostada ühegi artikli 33 lõikes 2 loetletud vastuvõetamatuse alusega – on tekkinud küsimus, kas riigisiseste õigusnormidega on kehtestatud uus vastuvõetamatuse alus, mis on liidu õigusega vastuolus.

- 25 Lisaks tõdeb eelotsusetaotluse esitanud kohus, et varjupaigaseaduse § 53 lõige 4 kohustab kohut, kellele on esitatud kaebus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale, tegema otsuse kaheksa päeva jooksul alates kaebuse saamisest. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et arvestades kohtuasja konkreetseid asjaolusid ja eripära, ei pruugi niisugune tähtaeg olla piisav tõendite kogumiseks ja faktilise raamistiku kindlaksmääramiseks ning seetõttu ka nõuetekohaselt põhjendatud kohtulahendi tegemiseks. Seetõttu kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas kõne all olevad riigisisised õigusnormid on kooskõlas direktiivi 2013/32 artikli 31 lõikega 2 ja harta artikliga 47.
- 26 Neil asjaoludel otsustas Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Pealinna Budapesti haldus- ja töökohus, Ungari) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [direktiivi 2013/32] artikli 33 sätteid, mis käsitlevad vastuvõetamatuid taotlusi, saab tõlgendada nii, et need ei keela kehtestada selliseid riigisiseseid õigusnorme, mille kohaselt on varjupaigamenetluses esitatud taotlus vastuvõetamatu, kui taotleja jõudis sellesse liikmesriiki, Ungarisse, sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine ega suur kahju või kus on tagatud piisav kaitsetase?
2. Kas [harta] artiklit 47 ja direktiivi [2013/32] artiklit 31 – võttes arvesse ka [Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni] artikleid 6 ja 13 – tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi õigusnormid on nende sätetega kooskõlas, kui nendes on halduskohtumenetluse puhul seoses varjupaigamenetlustes vastuvõetamatuks tunnistatud taotlustega ette nähtud kohustuslik kaheksapäevane tähtaeg?“

Menetlus Euroopa Kohtus

- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palus menetleda asja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23a kohases eelotsuse kiirmenetluses. 19. septembril 2018 otsustas esimene koda pärast kohtujuristi ärakuulamist jätta selle taotluse rahuldamata.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 28 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artiklit 33 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisised õigusnormid, mis lubavad jätta rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et taotleja on saanud asjaomase liikmesriigi territooriumile sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine või tõsise kahju oht või kus on tagatud piisav kaitse.
- 29 Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 1 on sätestatud, et lisaks juhtudele, kus taotlust ei vaadata läbi vastavalt määrusele nr 604/2013, ei ole liikmesriigid kohustatud hindama, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele vastavalt direktiivile 2011/95, kui taotlust peetakse vastavalt sellele artiklile vastuvõetamatuks. Seoses sellega on direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 ammendavalt loetletud olukorrad, milles liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks (19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Ibrahim jt, C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, punkt 76).
- 30 Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 esitatud loetelu ammendavus põhineb nii selle artikli sõnastusel, eelkõige sõnal „ainult“, mis eelneb vastuvõetamatuse aluste loetelule, kui ka artikli eesmärgil, mis on nimelt – nagu Euroopa Kohus on juba sedastanud – rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest

vastutava liikmesriigi kohustuste leevendamine, määratledes juhud, mil niisugust taotlust peetakse vastuvõetamatuks (vt selle kohta 17. märtsi 2016. aasta kohtuotsus *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, punkt 43).

- 31 Seega tuleb kontrollida, kas selliseid riigisiseseid õigusnorme, nagu on kõne all põhikohtuasjas, saab käsitada nii, et nendega võetakse üle üks direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 ette nähtud vastuvõetamatuse alustest.
- 32 Seoses sellega olgu märgitud, et nagu Ungari valitsus kohtuistungil kinnitas, on põhikohtuasjas kõne all olevates riigisisestes õigusnormides silmas peetud kahte erinevat olukorda, mis toovad kaasa rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse, nimelt esiteks olukord, kui taotleja saabus Ungarisse riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine või tõsise kahju oht, ning teiseks olukord, kui taotleja saabus sellesse liikmesriiki riigi kaudu, kus on tagatud piisav kaitse.
- 33 Võttes arvesse nii riigisiseste õigusnormide kui ka direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 sisu, tuleb kohe alguses välistada, et nendes õigusnormides sätestatud vastuvõetamatuse alused võiksid kujutada endast selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punktides a, d ja e sätestatud vastuvõetamatuse aluste ülevõtmist, kuna selles osas saab arvesse võtta ainult vastuvõetamatuse aluseid, mis puudutavad esimest varjupaigariiki ja turvalist kolmandat riiki ning on sätestatud direktiivi artikli 33 lõike 2 punktides b ja c.
- 34 Ungari valitsus kinnitab sellega seoses, et põhikohtuasjas kõne all olevate riigisiseste õigusnormide eesmärk on täiendada riigisisest korda, mis võeti vastu direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktis c ette nähtud turvalise kolmanda riigiga seotud vastuvõetamatuse aluse kohaldamiseks.
- 35 Seoses sellega olgu märgitud, et nimetatud sätte kohaselt võivad liikmesriigid pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks, kui vastavalt direktiivi artiklile 38 peetakse taotleja jaoks turvaliseks kolmandaks riigiks riiki, mis ei ole liikmesriik.
- 36 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 42–45 märkis, tuleneb direktiivi 2013/32 artiklist 38, et mõiste „turvaline kolmas riik“ kohaldamine selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti c tähenduses sõltub artikli 38 lõigetes 1–4 ette nähtud tingimuste täitmisest.
- 37 Esiteks, direktiivi 2013/32 artikli 38 lõige 1 nõuab, et liikmesriikide pädevad ametiasutused oleksid veendunud, et asjaomane kolmas riik järgib selles sättes sõnaselgelt sätestatud põhimõtteid, st esiteks ei ole rahvusvahelise kaitse taotleja elu ja vabadus ohus rassi, usu, rahvuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu, teiseks puudub oht, et rahvusvahelise kaitse taotleja kannataks suurt kahju direktiivi 2011/95 tähenduses, kolmandaks austatakse riigis tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet vastavalt Genfi konventsioonile, neljandaks austatakse riigis rahvusvahelistes õigusaktides sätestatud keeldu saata isikut tagasi, kui sellega rikutaks isiku õigust kaitsele piinamise või muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise eest, ning viiendaks on isikul võimalus taotleda pagulasseisundit ja saada pagulaseks tunnustamise korral kaitset vastavalt Genfi konventsioonile.
- 38 Teiseks, direktiivi 2013/32 artikli 38 lõige 2 seab mõiste „turvaline kolmas riik“ kohaldamise sõltuvusse riigisiseses õiguses sätestatud eeskirjadest, kaasa arvatud esiteks eeskirjad, mis nõuavad rahvusvahelise kaitse taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahelist sidet, mille alusel oleks isikul mõistlik minna asjaomasesse riiki, teiseks eeskirjad, mis käsitlevad meetodeid, mille alusel pädevad ametiasutused veenduvad, et turvalise kolmanda riigi mõistet saab kohaldada konkreetse riigi või konkreetse taotleja suhtes; sellised meetodid peavad hõlmama riigi turvalisuse hindamist igal konkreetsel juhul taotleja seisukohast ja/või üldiselt turvaliseks peetavate riikide kindlaksmääramist liikmesriigi tasandil, ning kolmandaks eeskirjad, mis vastavalt rahvusvahelisele õigusele võimaldavad individuaalselt hinnata, kas asjaomane kolmas riik on konkreetse taotleja seisukohast turvaline, ning mille alusel on taotlejal õigus vaidlustada nii turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamist enda konkreetse olukorra suhtes kui ka enda ja kolmanda riigi vahelise sideme olemasolu.

- 39 Kolmandaks, direktiivi 2013/32 artikli 38 lõiked 3 ja 4 kohustavad liikmesriike, kes täidavad ainult mõiste „turvaline kolmas riik“ põhjal tehtud otsust, teavitama sellest rahvusvahelise kaitse taotlejat ning edastama talle dokumendi, milles teavitatakse kolmanda riigi ametiasutusi selle riigi keeles asjaolust, et taotluse sisu ei ole läbi vaadatud, ning tagama taotlejale juurdepääsu menetlusele vastavalt II peatükis kirjeldatud üldpõhimõtetele ja tagatistele, kui kolmas riik ei luba tal siseneda oma territooriumile.
- 40 Tuleb rõhutada, et direktiivi 2013/32 artiklis 38 ette nähtud tingimused on kumulatiivsed (vt selle kohta 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 121), nii et direktiivi artikli 33 lõike 2 punktis c sätestatud vastuvõetamatuse alust ei saa kohaldada, kui üks neist tingimustest ei ole täidetud.
- 41 Seega üksnes juhul, kui riigisisised õigusnormid, mille tagajärjel on rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatu, vastavad kõigile direktiivi 2013/32 artiklis 38 sätestatud tingimustele, võivad sellised õigusnormid kujutada endast selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punktis c ette nähtud vastuvõetamatuse aluse kohaldamist.
- 42 Mis puudutab käesoleval juhul esiteks direktiivi 2013/32 artikli 38 lõikes 1 sätestatud tingimust, siis arvestades põhikohtuasjas kõne all olevate riigisiseste õigusnormide sõnastust, näib – mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, et nimetatud õigusnormides ette nähtud esimesest olukorrast tuleneva vastuvõetamatuse aluse kohaldamine on seatud sõltuvusse ainult osade direktiivi artikli 38 lõikes 1 sätestatud põhimõtete järgimisest asjaomases kolmandas riigis, ning eeskätt puudub nõue, et selles riigis järgitaks tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet. Seega ei saa nimetatud direktiivi artikli 38 lõikes 1 sätestatud tingimus olla täidetud.
- 43 Mis puudutab põhikohtuasjas kõne all olevates riigisisestes õigusnormides ette nähtud teisest olukorrast tulenevat vastuvõetamatuse alust, siis ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus esitanud mingit teavet nende õigusnormidega nõutud „kaitse piisava taseme“ sisu kohta ega eelkõige selle kohta, kas selline kaitsetase hõlmab asjaomases kolmandas riigis kõigi direktiivi 2013/32 artikli 38 lõikes 1 sätestatud põhimõtete järgimist. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas see on nii.
- 44 Teiseks, mis puudutab direktiivi 2013/32 artikli 38 lõikes 2 sätestatud tingimusi, eelkõige rahvusvahelise kaitse taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahelise sideme olemasoluga seotud tingimust, siis see side, mille põhikohtuasjas kõne all olevad riigisisemed õigusnormid sellise taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel loovad, tuleneb kõigest taotleja transiidist selle riigi territooriumi kaudu.
- 45 Seega tuleb kontrollida, kas selline transiit võib kujutada endast „sidet“ direktiivi 2013/32 artikli 38 lõike 2 punkti a tähenduses.
- 46 Sellega seoses tuleb märkida, et nagu nähtub direktiivi 2013/32 põhjendusest 44 ja artikli 38 lõike 2 punktist a, peab direktiivi artikli 33 lõike 2 punktis c ette nähtud vastuvõetamatuse aluse kohaldamiseks olema rahvusvahelise kaitse taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel side, mis peab olema piisav, et muuta taotleja tagasipöördumine sellesse riiki mõistlikuks.
- 47 Asjaolu, et rahvusvahelise kaitse taotleja läbis kolmanda riigi territooriumi, ei anna iseenesest alust arvata, et see taotleja võiks mõistlikult sellesse riiki tagasi pöörduda.
- 48 Pealegi, nagu nähtub direktiivi 2013/32 artikli 38 lõikest 2, peavad liikmesriigid vastu võtma õigusnormid, mis näevad ette mitte ainult „sideme“ olemasolu selle sätte tähenduses, vaid ka meetodid, mida kohaldatakse rahvusvahelise kaitse taotleja konkreetsest olukorrast lähtudes, et juhtumipõhiselt hinnata, kas asjaomane kolmas riik vastab tingimustele, et seda saaks pidada taotleja jaoks turvaliseks riigiks; ning taotleja võimaluse vaidlustada sellise sideme olemasolu.

- 49 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 53 märkis, ei ole mõiste „turvalise kolmanda riigi“ kohaldamiseks liidu seadusandja poolt liikmesriikidele pandud kohustus sellised eeskirjad kehtestada põhjendatud, kui lihtsalt fakt, et rahvusvahelise kaitse taotleja on olnud transiidis asjaomase kolmanda riigi kaudu, kujutaks endast piisavat või märkimisväärset sidet. Kui see nii oleks, oleksid need eeskirjad, nagu ka individuaalne kontrollimine ja taotlejal selle sideme olemasolu vaidlustamise võimalus, mis tuleb nendes eeskirjades sõnaselgelt ette näha, kasutud.
- 50 Eeltoodust tuleneb, et rahvusvahelise kaitse taotleja transiit asjaomase kolmanda riigi kaudu ei saa kujutada endast „sidet“ direktiivi 2013/32 artikli 38 lõike 2 punkti a tähenduses.
- 51 Järelikult isegi kui eeldada, et põhikohtuasjas kõne all olevad riigisisised õigusnormid vastavad direktiivi 2013/32 artikli 38 lõikes 1 sätestatud tingimusele, siis kuna selle direktiivi artikli 38 lõike 2 punktis a sätestatud sideme tingimus ei ole igal juhul täidetud, ei saa need riigisisised õigusnormid kujutada endast turvalise kolmanda riigiga seotud vastuvõetamatuse aluse kohaldamist, mis on ette nähtud direktiivi artikli 33 lõike 2 punktis c.
- 52 Lõpuks ei saa sellised riigisisised õigusnormid kujutada endast ka direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktis b ette nähtud esimest varjupaigariiki puudutava vastuvõetamatuse aluse kohaldamist.
- 53 Piisab märkimisest, et direktiivi 2013/32 artikli 35 esimese lõigu punktide a ja b sõnastuse kohaselt saab riiki pidada konkreetse rahvusvahelise kaitse taotleja esimeseks varjupaigariigiks vaid juhul, kui taotlejat on seal riigis pagulasena tunnustatud ja ta saab ennast selle riigi kaitse alla anda või kui tal on muul viisil selle riigi piisav kaitse, sealhulgas kohaldatakse seal tema suhtes tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, tingimusel et see riik võtab ta tagasi.
- 54 Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub aga, et põhikohtuasjas kõne all olevates riigisisestest õigusnormides ette nähtud vastuvõetamatuse aluse kohaldamine ei sõltu sellest, kas rahvusvahelise kaitse taotleja on asjaomases riigis saanud pagulasseisundi või piisava kaitse muul alusel, nii et kaitsevajadust liidus ei ole vaja analüüsida.
- 55 Seega tuleb järeldada, et selliseid riigisiseseid õigusnorme, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei saa käsitada nii, et nendega võetakse üle üks direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 ette nähtud vastuvõetamatuse alustest.
- 56 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2013/32 artiklit 33 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisised õigusnormid, mis lubavad jätta rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et taotleja on saabunud asjaomase liikmesriigi territooriumile sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine või tõsise kahju oht või kus on tagatud piisav kaitse.

Teine küsimus

- 57 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi teine küsimus, nii nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus selle on sõnastanud, puudutab direktiivi 2013/32 artikli 31 – mis käsitleb rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise haldusmenetlust – tõlgendamist, on see küsimus tegelikult seotud direktiivi artiklis 46 ette nähtud õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile ülevõtmisega. Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks tõlgendada viimati nimetatud sätet, eelkõige selle lõiget 3.
- 58 Niisiis palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma teise küsimusega sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artikli 46 lõiget 3 koostoimes harta artikliga 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisised õigusnormid, millega on kohtule, kellele on esitatud kaebus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale, nähtud lahendi tegemiseks ette kaheksapäevane tähtaeg.

- 59 Direktiivi 2013/32 artikli 46 lõige 1 kohustab liikmesriike tagama õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus seoses rahvusvahelise kaitse taotluse rahuldamata jätmise otsusega, sealhulgas otsusega pidada taotlust ilmselgelt vastuvõetamatuks või põhjendamatuks.
- 60 Liikmesriikidele niiviisi pandud kohustus tagada õigus sellisele õiguskaitsevahendile vastab õigusele, mis on ette nähtud harta artiklis 47 „Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele“, mille kohaselt on igal inimesel, kelle liidu õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus (18. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus E. G., C-662/17, EU:C:2018:847, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 61 Sellest tuleneb, et direktiivi 2013/32 artiklis 46 ette nähtud kaebevõimaluse tunnusjooned tuleb kindlaks määrata vastavalt harta artiklile 47, mis kujutab endast tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte kinnitust (18. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus E. G., C-662/17, EU:C:2018:847, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 62 Mis puudutab eelkõige lahendi tegemise tähtaega, siis tuleb märkida, et direktiiv 2013/32 ei sisalda ühtlustatud eeskirju lahendi tegemise tähtaegade kohta ning lausa annab artikli 46 lõikes 10 liikmesriikidele õiguse sätestada sellised tähtajad (tänapäevane kohtuotsus Bevdorlasi és Menekültügyi Hivatal, C-406/18, punkt 25).
- 63 Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et kui mõnes valdkonnas puuduvad liidu õigusnormid, tuleb iga liikmesriigi õiguskorras menetlusautonoomia põhimõttest lähtudes kehtestada kohtusse pöördumist reguleerivad menetluseeskirjad, mille eesmärk on tagada õigussubjektidele nende õigused, kuid seda tuleb teha nii, et need ei oleks vähem soodsad kui liikmesriigi õiguse kohaldamisalasse kuuluvaid sarnaseid olukordi reguleerivad eeskirjad (võrdvärsuse põhimõte) ega muudaks liidu õigusega antud õiguste teostamist tegelikult võimatuks või ülemäära keeruliseks (tõhususe põhimõte) (tänapäevane kohtuotsus Bevdorlasi és Menekültügyi Hivatal, C-406/18, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 64 Mis puudutab võrdvärsuse põhimõttest tuleneva nõude täitmist niisuguse otsustamistähtaja puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, siis tuleb märkida – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist –, et Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust ei nähtu ega ole ka väidetud, et sarnaseid olukordi reguleeriksid riigisisised menetluseeskirjad, mis on soodsamad kui need, mis on ette nähtud direktiivi 2013/32 rakendamiseks ja mida kohaldatakse põhikohtuasjas (vt selle kohta tänapäevane kohtuotsus Bevdorlasi és Menekültügyi Hivatal, C-406/18, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 Tõhususe põhimõtte järgimise osas olgu märgitud, et direktiivi 2013/32 artikli 46 lõikes 3 on määratletud õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile ulatus, täpsustades, et liikmesriigid, kelle jaoks see direktiiv on siduv, tagavad, et kohus, kellele on edasi kaevatud rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehtud otsus, viib läbi „nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude, sealhulgas vajaduse korral direktiivi [2011/95] kohaste rahvusvahelise kaitse vajaduste täielik[u] ja *ex nunc* läbivaatami[s]e“ (tänapäevane kohtuotsus Bevdorlasi és Menekültügyi Hivatal, C-406/18, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 66 Sellega seoses tuleb rõhutada, et ka juhul, kui kaebus on esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale, peab seda kaebust menetlev kohus viima läbi direktiivi 2013/32 artikli 46 lõikes 3 ette nähtud täieliku ja *ex nunc* läbivaatamise.
- 67 Euroopa Kohus on nimelt juba tõdenud, et väljend „vajaduse korral“, mida on kasutatud fraasis „sealhulgas vajaduse korral direktiivi [2011/95] kohaste rahvusvahelise kaitse vajaduste [...] läbivaatamine“, toob esile asjaolu, et kohtu kohustus teha täielik ja *ex nunc* läbivaatamine ei tähenda tingimata rahvusvahelise kaitse vajaduse sisulist läbivaatamist, vaid võib seisneda ka rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetavuse hindamises, kui riigisisene õigus seda direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 kohaselt lubab (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 115).

- 68 Lisaks, mis puudutab konkreetselt kaebust otsuse peale, millega jäetakse rahvusvahelise kaitse taotlus rahuldamata vastuvõetamatuse tõttu, lähtudes direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktides b ja c ette nähtud esimest varjupaigariiki või turvalist kolmandat riiki puudutavatest vastuvõetamatuse alustest, siis peab kaebust menetlev kohus täieliku ja ajakohastatud läbivaatamise raames eelkõige kontrollima, kas rahvusvahelise kaitse taotlejal on piisav kaitse kolmandas riigis või kas kolmandat riiki saab pidada taotleja seisukohast turvaliseks kolmandaks riigiks.
- 69 Selle kontrolli läbiviimiseks peab eelotsusetaotluse esitanud kohus eriti põhjalikult kontrollima, kas kõik selliste vastuvõetamatuse aluste kohaldamise eelduseks olevad kumulatiivsed tingimused – nagu need on sätestatud seoses direktiivi 2013/32 artiklis 35 määratletud esimest varjupaigariiki puudutava alusega või direktiivi artiklis 38 määratletud turvalist kolmandat riiki puudutava alusega – on täidetud, ning vajaduse korral paluma rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest vastutaval asutusel edastada kõik dokumendid ja faktilised asjaolud, mis võivad olla olulised, ning olema enne otsustamist veendunud selles, et taotlejal oli võimalus esitada isiklikult oma seisukoht vastuvõetamatuse aluse kohaldatavuse kohta tema konkreetsele olukorrale (vt selle kohta 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punktid 121 ja 124).
- 70 Lisaks tuleb meenutada, nagu tegi ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 84, et direktiivi 2013/32 artikli 46 lõikes 3 ette nähtud õiguskaitsevahendi korral on kaebuse esitajatele tagatud teatud arv menetlusõigusi, nimelt direktiivi artikli 12 lõike 2 alusel õigus kasutada tõlgi teenuseid, võimalus võtta ühendust eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga (UNHCR) ja juurdepääs teatavale teabele, direktiivi artikli 20 alusel tasuta õigusabi ja esindamise võimalus, direktiivi artikli 22 alusel võimalus konsulteerida õigusnõustajaga ning direktiivi artiklite 24 ja 25 alusel õigused, mis käsitlevad erivajadustega isikuid ja saatjata alaealisi.
- 71 Pealegi kui kohus, kellele on esitatud kaebus otsuse peale, millega jäetakse rahvusvahelise kaitse taotlus rahuldamata vastuvõetamatuse tõttu, leiab, et täieliku ja *ex nunc* läbivaatamise jaoks on vaja taotleja ärakuulamist, peab see kohus sellise ärakuulamise korraldama ning sellisel juhul peab kohtus ärakuulamisel olema taotlejal vajaduse korral võimalus kasutada oma argumentide esitamiseks tõlgi teenuseid (vt selle kohta 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punktid 126 ja 128).
- 72 Käesoleval juhul näevad põhikohtuasjas kõne all olevad riigisisised õigusnormid ette kaheksapäevase tähtaja, et teha lahend rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale esitatud kaebuse kohta. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et kohtul on võimatu teha otsust kaheksa päeva jooksul alates kaebuse esitamisest, rikkumata seejuures täieliku läbivaatamise nõuet.
- 73 Kuigi ei saa *a priori* välistada, et kaheksa päeva pikkune tähtaeg oleks sobiv kõige ilmsemate vastuvõetamatuse juhtumite korral, võib teatud asjaoludel, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 86 ja 87 märkis, olla see tähtaeg sisuliselt ebapiisav selleks, et kohus, kellele on esitatud kaebus otsuse peale, millega jäeti rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, tagaks kõigi käesoleva kohtuotsuse punktides 65–71 nimetatud õiguste järgimise kõigis tema menetletavates asjades ja tagaks seega rahvusvahelise kaitse taotlejate õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile.
- 74 Direktiivi 2013/32 artikli 46 lõige 4 paneb liikmesriikidele kohustuse näha ette mõistlikud lahendi tegemise tähtajad.
- 75 Olukorras, kus kohtule, kellele on esitatud kaebus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale, ette nähtud tähtaeg ei võimalda tagada materiaalõigusnormide ja taotlejale liidu õigusega ette nähtud menetluslike tagatiste tõhusust, paneb liidu õiguse tõhususe

põhimõtte asjaomasele kohtule kohustuse jätta kohaldamata riigisisesed õigusnormid, mis peavad seda tähtaega kohustuslikuks (vt selle kohta tänane kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-406/18, punkt 34).

- 76 Võttes arvesse direktiivi 2013/32 põhjenduses 18 mainitud üldist eesmärki menetleda rahvusvahelise kaitse taotlusi võimalikult kiiresti, ei saa kohtu kohustus jätta kohaldamata riigisisesed õigusnormid, mis näevad ette liidu õiguse tõhususe põhimõttega vastuolus oleva otsustamistähtaja, vabastada teda igasugusest kiire menetlemise kohustusest, vaid paneb talle üksnes kohustuse käsitada talle antud tähtaega soovituslikuna, et teha otsus võimalikult kiiresti, kui see tähtaeg on möödunud (tänane kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-406/18, punktid 35 ja 36).
- 77 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2013/32 artikli 46 lõiget 3 koostoimes harta artikliga 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, millega on kohtule, kellele on esitatud kaebus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale, nähtud lahendi tegemiseks ette kaheksapäevane tähtaeg, kui see kohus ei suuda niisuguse tähtaja jooksul tagada materiaalõigusnormide ja taotlejale liidu õigusega ette nähtud menetluslike tagatiste tõhusust.

Kohtukulud

- 78 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta artiklit 33 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis lubavad jätta rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et taotleja on saanud asjaomase liikmesriigi territooriumile sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine või tõsise kahju oht või kus on tagatud piisav kaitse.**
- 2. Direktiivi 2013/32 artikli 46 lõiget 3 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, millega on kohtule, kellele on esitatud kaebus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise otsuse peale, nähtud lahendi tegemiseks ette kaheksapäevane tähtaeg, kui see kohus ei suuda niisuguse tähtaja jooksul tagada materiaalõigusnormide ja taotlejale liidu õigusega ette nähtud menetluslike tagatiste tõhusust.**

Allkirjad